3. november 2026 UKA2026/9

Uunga siunnersuut: Inatsisartut Ombudsmandiata 2025-imut ukiumoortumik nalunaarutaata Inatsisartunit tusaatissatut tiguneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisinut ataatsimiititaliaq)

Siullermik Siumumiit Inatsisartut Ombudsmandiat taassumalu sulisuisa innuttaasut inatsisitigut pisinnaatitaaffiisa illersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu pingaarutilimmik suliaqarnerannut qutsavigerusuppagut.

Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarusiaa pisortat ingerlatsinerannik nassuiaataannaanngilaq. Kisiannili pisortaniit sullissinerup qanoq ittuuneranik imartuumik itilikkamik aammalu pingaarutilimmik imaqartarpoq, maani inimi inatsisinik suliaqarnitsinni aamma aaqqiissutigisinnaasatsinnik tikkuussaqarnernik imaqarsinnaasartoq. Taamatuttaaq innuttaasut pisortat ingerlatsiviinik sullinneqarnrtik pillugu aammalu ajornartorsiutigisartagaannik ilungersunartunik ersersitsisarpoq.

Siumumiit oqariartuutissarput erserisooq tassaavoq: Innuttaasut inatsisitigut pisinnaatitaaffiisa illersugaanerat kommuunimi illoqarfimmi nunaqarfimmilu sumi najugaqarnerat apeqqutaatinnagu imaluunniit suliassanik suliarinnittup kinaanera apeqqutaatinnagu suliaq inatsisit atuuttut toqqammavigalugit assigiinngisitsusoqassanngilaq.

Ukiumoortumik nalunaarusiami Kommune Qeqertalimmi pissutsit ilungersunartorujussuit assersuutitut immikkut saqqummiunneqartut maluginiagassaavoq. Tassani angajoqqaap meeqqami angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut angerlarteqqinneqarsinnaanerannut tunngasoq pillugu samminerqarpoq. Tassami suliami tamatumani aalajangiisoqarnissaa ukiut qulit sinnerlugit angajoqqaat utaqqisariaqarsimasut atuarlugu qamuuna assorujussuaq attortinnanngitsuunngilaq assorujussuarlu ilungersunartutut isigisariaqartoq Siumumiit isumaqarpugut.

Meeqqat pineqartut kommuunimit suli aalajangiisoqanngitsoq kiisa inersimasunngorsimapput.

Ombudsmandip suliap taama sivisutigisumik suliarineqarnera akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutut nalilerpaa – tupinnanngitsumik. Tamanna tamatta eqqarsaatigilluartariaqagarput Siumumiit isumaqarpugut.

Suliassammi tamarmik iluaniipput inuit, ilaqutariit meeqqallu, pisortat aalajangiinerinit – imaluunniit aalajangiinngitsoornerinit – inuunerminni annertoorujussuarmik sunnerneqartartut. Siumumiit assut ernumanartutut isigaarput Ombudsmandip ukiut tamaasa pisortat ingerlatsineranni tunngaviusumik kukkunerit uteqqittartut tikkuartuartariaqartarmagit.

Suliassanik nalunaarsuinerup amigaateqarnera, suliassat naammattumik qulaajarneqannginnerat, suliat sivisuallaamik suliarineqartarnerat kiisalu malitseqartitsinngitsoortarnerit ajornartorsiutaapput aaqqiissutissanik tigussaasunik pisariaqartitsisut.

Kommuunit ilaatigut sulisussarsiornikkut, sulisut taarseraannerisigut kiisalu allaffissornikkut nukissaqarnikkut annertuumik unammilligassaqartut Siumumiit ilisimaarilluinnarparput. Kisianni ajornartorsiutit taakku innuttaasut inatsisitigut pisinnaatitaaffiisa sanioqqunneqarnissaannut tunngavilersuutigineqarsinnaanngillat – naamerluinnaq!

Taamaattumik Siumut isumaqarpoq Naalakkersuisut kommuunit ingerlatsinerisa nukittorsarneqarnissaannut annertunerusumik akisussaaffimmik tigusisariaqartut, ilaatigut sulisut piginnaasaat ineriartortinneqarnerisigut, allaffissornikkut atortorissaarutit pitsaanerulersinneqarnerisigut kiisalu aaqqissuussaasumik malitseqartitsinikkut.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit kiisalu pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit sukumiisumik misissorneqartariaqalersut oqaatigimmassuk Siumumiit pitsaasutut isigaarput.

Kisianni piffissalersuutinik pilersaarutinillu erseqqissunik amigaateqarpugut. Naalakkersuisut qaqugu inatsisinik allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussiniarpat? Aamma kukkunerit uteqqinneqartarnerisa pinaveersaartinneqarnissaat qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut qanoq tigussaasumik suliniuteqassappat?

Siumut isumaqarpoq Ombudsmandip inassuteqaatai annertunerusumik iliuusissanut tigussaasunut saatittariaqarigut.

Taamaattumik Naalakkersuisut pisortat ingerlatsineranni ajornartorsiutit ilungersunartut uteqqittuartullu aaqqiivigineqarnissaat siunertaralugu iliuusissatut pilersaarummik, akisussaaffinnik agguataarinermik, piffissamut killiliussanik kiisalu malitseqartitsinermik ersarissumik imalimmik suliaqarnissaat kissaatigaarput.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandip utoqqaat illuini aammalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni misissuisarnera immikkut pisariaqartinneqartoq Siumumiit erseqqissarusupparput.

Utoqqaat, meeqqat kiisalu innuttaasut immikkut pisariaqartitsisut toqqissisimanissaat, pisinnaatitaaffiisa ataqqineqarnissaat aammalu ataqqinartumik pineqarnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq.

Aammattaarli maluginiarparput Naalakkersuisut 2027-mi upernaakkut ataatsimiinnermi pinngitsaaliissummik iliuuseqartarneq pillugu inatsisip nutarterneqarnissaanik siunnersuummik saqqummiussinissamik naatsorsuutiginninnerat.

Naggasiutigalugu Siumumiit una erseqqissaatigissavarput: Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarusiaa atuarlugu, oqallisigalugu, tusaatissatut tigoriarlugu toqqorneqartussaanngilaq.

Kukkunerit ukiut tamaasa uteqqittarpata, Inatsisartuni inatsisiliortutut akisussaaffeqarpugut pissutsit piviusumik pitsanngortinneqarnissaat qulakkeerniarlugu.

Innuttaasut pisinnaatitaaffitik ataqqineqarnissaat anguniarlugu ukiuni arlalinni ilungersortariaqassanngillat. Innuttaasut pisortat ingerlatsiviinut tatiginnissinnaasariaqarput, suliassaminnik eqqortumik, naapertuilluartumik aammalu naleqquttumi suliarinnittoqartarnissaa qularutiginagu.

Siumumiit taamatut oqaaseqarluta Inatsisartut Ombudsmandiata 2025-mut ukiumoortumik nalunaarutaa tusaatissatut tiguarput, Naalakkersuisullu aammaarluta peqqorusuppagut, tigussaasumik iliuuserisassamik, periusissiamik, allamilluunnit Inatsisartunut saqqummiinissaat pisariaqalersimasoq isumageqqullugu, uparuaatigineqartartummi ukiorpassuarni uteqqiaannarsinnaajunnaarput, iliuuseqartoqartariaqalerpoq. Tamatumanilu komuunit ilaat assut ajornartorsiornerat ersertoq aammalu sulisutigut amigaateqaleraluttuinnarnerat isiginngitsuusaaginnarneqarsinnaanngitsoq Siumumiit isumaqaratta.

Qujanaq.

Erik Jensen, Siumut